

מגן דוד - יסודות הסוד

ציור ה"מגן דוד" מורכב משני משולשים, שחיבורם יוצר משושה ממנו יוצאות שש כנפים. צורה זו מתיחדת בכך ש"תוכה כברה" - כאשר מקפלים את הכנפים הבולטות ממנה, הן מכסות בדיוק ובשלמות את הגוף שלה. הכיסוי השלם של הגוף בשש כנפים רומז לשרפי הקדש, עליהם נאמר כי "שש כנפים שש כנפים לאחד, בשתיים יכסה פניו ובשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף".

באופן בסיסי, מבנהו של המגן דוד רומז בקבלה לשבע הספירות התחתונות: שש כנפי המגן דוד רומזות למדות הלב - חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד - המכונות בספרי הקבלה וקצוות, והמשושה הפנימי רומז לספירת המלכות, המכונה בספרי הקבלה "היכל הקדש באמצע".

דוגמא בולטת לכוונה זו ב"מגן דוד" ניתן למצוא בתפלה היחידה בה נזכר ה"מגן דוד" - בברכות ההפטרה. הברכה החותמת במלים "מגן דוד" נדרשת באופן מובהק לפי הסוד הבסיסי הזה של המגן דוד, כמבואר במאמר "[ברכת מגן דוד](#)".

שני משולשים - סגול וסגולתא

באופן עמוק יותר - בשרשו העליון - כלולות במגן דוד כל הספירות (עשר הספירות ושלושת הראשים שבכתר, שהם בסוד "כתר כהונה" "כתר תורה" ו"כתר מלכות") והוא רומז לכל יג כחות הנפש (פנימיות הספירות):

שני המשולשים מהם מורכב ה"מגן דוד" מכוונים כנגד סימן הסגול בניקוד (••) וסימן הסגולתא בטעמי המקרא (•••). סגולתא רומז למשולש העליון של הספירות - השייך לתחום התודעה - כתר-חכמה-בינה (כתר באמצע מלמעלה, חכמה מימין ובינה משמאל). סגול רומז למשולש התחתון של הספירות - השייך לתחום הרגש - חסד-גבורה-תפארת (סדר מימין, גבורה משמאל ותפארת באמצע מלמטה). בין שני משולשי הספירות עומד ספירת הדעת, המייחדת ומחברת את כל הבחינות. אם כן, כשמציירים את כל הבחינות הללו מתקבלת תמונה כזו:

כשנעמיק בהבנה הפנימית של שש הנקודות המופיעות בציור זה - נקודות הסגולתא העליונה והסגול התחתון - בעבודת ה' 'ימתחו' קוים מחברים בין כל הנקודות הללו (מכח ספירת הדעת העומדת באמצע ומיחדת בין כל הבחינות-

הנקודות), ויצטייר לנו מגן דוד (המשובץ ומוסגר בתוך משושה).

שלשת עמודי עבודת ה'

כל 'משולש' של ספירות רומז לשלשת הקוים בעבודת ה' עליהם העולם עומד: "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה [עבודה שבלב, זו תפלה] ועל גמילות חסדים [מצות צדקה, הכוללת את כל המצוות המעשיות]".

במשולש העליון - כתר-חכמה-בינה - הכתר מכון כנגד קיום המצוות (עמוד ה"גמילות חסדים"), שהן רצון ה' (הרצון הוא הכח החיצוני שבכתר - הראש התחתון מבין שלשת הראשים שבכתר - וכשמדברים על הכתר כמתיחס לספירות חכמה ובינה מדובר בחיצוניות הכתר בלבד, חיצוניות הכתר היא "כתר מלכות", וממנה נובעות מצוות המלך), החכמה כנגד לימוד תורה, שהיא חכמתו של הקב"ה, והבינה כנגד התפלה (עמוד ה"עבודה"), שהיא עבודת ההתבוננות הפנימית.

במשולש התחתון - חסד-גבורה-תפארת - החסד מכון כנגד גמילות חסדים (הכוללת את כל המצוות, כנ"ל), כמובן, הגבורה מכוונת כנגד עבודת התפלה (עמוד ה"עבודה"), בה מתגבר האדם לעלות ממקומו שלו כלפי מעלה, והתפארת מכוונת כנגד לימוד התורה, כידוע בקבלה (התפארת היא מדתו של יעקב אבינו, בו נאמר כי היה "יושב אהלים" - יושב באהלה של תורה - ועליו נאמר "תתן אמת [ואין אמת אלא תורה] ליעקב").

שלשה סוגי יחסים בין ה' לישראל

בנוסף לכך שכל משולש רומז לשלשת עמודי עבודת ה' עליהם מושתת העולם כולו, כל משולש רומז גם לשלשת מיני היחס בין עם ישראל לקב"ה (המבוארים בארוכה במאמר "אבינו מלכנו דודנו" בספר אני לדודי ודודי לי):

א. יחסי מלך-עם (והיינו יחסי אדון-עבד).

ב. יחסי אב-בן.

ג. יחסי איש-אשה.

במשולש העליון מתבטאים היחסים השונים בשלשת עמודי העבודה כך: קיום מצוות המלך - רצון ה' המתבטא בספירת הכתר - נעשה מתוך בטול של עם למלכו ועבד לאדוניו. לימוד התורה - חכמתו של הקב"ה, היוצאת ומאירה מספירת החכמה - נעשה כלימוד של בן מאביו. התפלה - עבודת הבינה וההתבוננות - היא יחוד וזיווג של חתן וכלה בין המתפלל לאלוקיו (שעל כן פנימיות הבינה היא שמחה - שמחת החתונה והחיבור בין החתן לכלה).

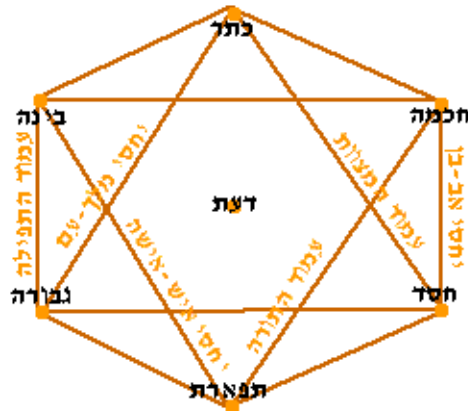
במשולש התחתון מתחלקים היחסים השונים בין שלשת עמודי העבודה באופן שונה: גמילות החסדים היא עבודת הבן המכבד את אביו, ומשום כך הולך בדרכיו הטובות - "מה הוא [אבינו שבשמים] גומל חסדים, אף אתה גומל חסדים" - ומתנהג תמיד בחסד וברחמים, לפני משורת הדין, על מנת לגרום לאביו נחת רוח רבה (בניגוד לעבד, המקפיד מאד שלא לחרוג ממדת הדין). התפלה - השייכת כאן לגבורה ולדין - היא עבודת העבד לאדונו, כשהוא פונה אליו בתפלה "כעבדא קמי מריה" (כעבד לפני אדונו). לימוד התורה - בספירת התפארת - הוא יחוד "נשיקין"

בין החתן והכלה, שהרי פה האדם הלומד ופיו של הקב"ה מתאחדים בדיבור אחד, דיבור דברי התורה, ונוצרת 'נשיקה' ביניהם (יחוד הנשיקין מיוחד לספירת התפארת - מדתו של יעקב אבינו - בו נאמר "וישק יעקב לרחל").

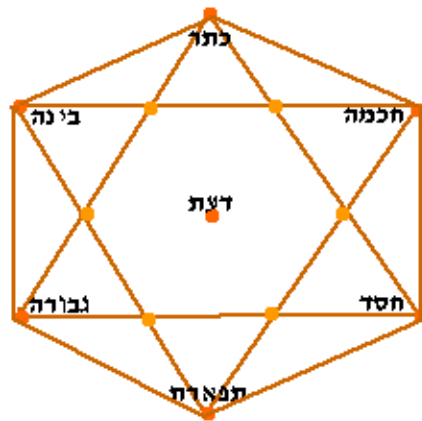
ציור המגן דוד

לפי הקדמות אלו יש למתוח קוי המשכה בין הנקודות השונות - קוי המשכה בין כל שתי נקודות השייכות לאותו עמוד עבודה וקוי המשכה בין כל שתי נקודות המבטאות את אותו יחס בין ה' לישראל:

עמוד המצוות - עמוד "גמילות חסדים" - נמשך מהכתר אל החסד, עמוד התורה נמשך מהחכמה אל התפארת ועמוד התפלה - עמוד ה"עבודה" - נמשך מהבינה אל הגבורה. וכן, יחסי מלך-עם נמשכים מהכתר אל הגבורה, יחסי אב-בן נמשכים מהחכמה אל החסד ויחסי איש-אשה נמשכים מהבינה אל התפארת. כאשר מוסיפים לקוי המשכה הללו גם את החיבורים ה'טבעיים' שיש בכל אחד מהמשולשים בפני עצמו - קוי חיבור בין כתר חכמה ובינה שבסגולתא, וקוי חיבור בין חסד גבורה ותפארת שבסגול - מתקבל ציור של מגן דוד המוסגר ומשובץ בתוך משושה:

בציור המגן דוד נוספות עוד שש נקודות מוגדרות - ששת קדקדי המשושה הפנימי, ממנו יוצאות כנפיו של המגן דוד

שש נקודות אלו מכוונת כנגד הספירות והראשים העליונים שטרם נזכרו (הסבר הקבלת נקודות אלו לספירות הוא עמוק, והמעונינים להרחיב בו מוזמנים לעיין במקור הדברים בספר סוד הוי' ליראיו):

הנקודה שבין הכתר ("כתר מלכות") לחכמה היא הארה מהראש השני שבכתר - המכונה "רישא דאין", ופנימיותו היא כח התענוג בנפש - שבסוד "כתר תורה".

הנקודה שבין הכתר ("כתר מלכות") לבינה היא הארה מהראש העליון שבכתר - המכונה "רישא דלא ידע ולא אתידע", ופנימיותו היא כח האמונה - שבסוד "כתר כהונה". הנקודה שבין החכמה לחסד היא שרש ספירת הנצח - סיום קו ימין (קו הספירות חכמה-חסד-נצח). הנקודה שבין הבינה לגבורה היא שרש ספירת הגבורה - סיום קו שמאל (קו הספירות בינה-גבורה-הוד). הנקודה שבין החסד לתפארת היא שרש ספירת היסוד. הנקודה שבין הגבורה לתפארת היא שרש ספירת המלכות. לפי זה, רמוזות כל יג הבחינות של הספירות והראשים העליונים בצירוף המגן דוד:

כל הבחינות שהוזכרו עד כה הן השמות החיצוניים של הספירות - השמות שניתנו להן בקבלה - ולכל הספירות יש גם שמות פנימיים המגדירים את כחות הנפש הפנימיים של הספירות הללו. השמות הפנימיים מבוארים בחסידות עיין [פנימיות עשר הספירות בעבודת ה'](#) (וראה באריכות בספר סוד הוי' ליראיו שער א, אותיות

א-כא), ומבנה זה הם רמוזים בשלשה עשר השטחים הסגורים בצירוף שעלה לנו מחיבור כל הנקודות:

שנים עשר השטחים הסגורים מסביב למשושה הפנימי מכוונים גם כנגד שנים עשר חדשי השנה, כאשר החדש השלשה עשר הנוסף בשנת העיבור מכוון כנגד השטח האמצעי. ועוד, שנים עשר השטחים הסגורים מסביב למשושה הפנימי מכוונים גם כנגד שנים עשר השבטים החונים סביב המשכן, והשטח האמצעי מכוון כנגד שבת לוי החונה בסמוך למשכן.

עוד על הסודות והכחות הטמונים ב"מגן דוד" - ובצורות נוספות, "מגן שלמה" ו"מגן אברהם" - ניתן לקרוא במאמר "[תיקון חוה](#)" המבאר את שילוב שלש הצורות הללו.